

I. megoldás:

$$\begin{aligned} \operatorname{tg}\left(\frac{\pi}{4} - \frac{x}{2}\right) &= \frac{\operatorname{tg}\frac{\pi}{4} - \operatorname{tg}\frac{x}{2}}{1 + \operatorname{tg}\frac{\pi}{4} \cdot \operatorname{tg}\frac{x}{2}} = \frac{1 - \operatorname{tg}\frac{x}{2}}{1 + \operatorname{tg}\frac{x}{2}} = \frac{\cos\frac{x}{2} - \sin\frac{x}{2}}{\cos\frac{x}{2} + \sin\frac{x}{2}} = \\ &= \frac{\left(\cos\frac{x}{2} - \sin\frac{x}{2}\right)\left(\cos\frac{x}{2} + \sin\frac{x}{2}\right)}{\left(\cos\frac{x}{2} + \sin\frac{x}{2}\right)^2} = \\ &= \frac{\cos^2\frac{x}{2} - \sin^2\frac{x}{2}}{\cos^2\frac{x}{2} + \sin^2\frac{x}{2} + 2\sin\frac{x}{2}\cos\frac{x}{2}} = \frac{\cos x}{1 + \sin x} \end{aligned}$$

Révi Ferenc (Bp. XXI., 6. sz. gépip. techn. II. o. t.)

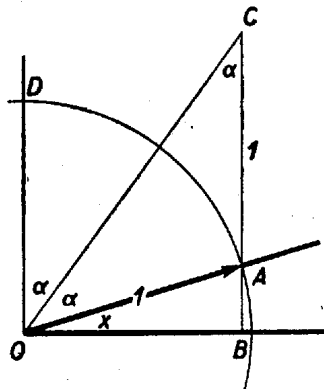
II. megoldás: Ismeretes, hogy $\operatorname{tg}\frac{\alpha}{2} = \sqrt{\frac{1 - \cos\alpha}{1 + \cos\alpha}}$.

Tehát

$$\begin{aligned} \operatorname{tg}\left(\frac{\pi}{4} - \frac{x}{2}\right) &= \operatorname{tg}\frac{1}{2}\left(\frac{\pi}{2} - x\right) = \sqrt{\frac{1 - \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}{1 + \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}} = \\ &= \sqrt{\frac{1 - \sin x}{1 + \sin x}} = \sqrt{\frac{(1 - \sin x)(1 + \sin x)}{(1 + \sin x)^2}} = \frac{\sqrt{1 - \sin^2 x}}{1 + \sin x} = \frac{\cos x}{1 + \sin x}. \end{aligned}$$

Klofszky Emil (Győr, Révai g. III. o. t.)

III. megoldás: Rajzoljuk az x szöget a szokásos módon az egység sugarú körbe: $OA = 1$, $AB = \sin x$, $OB = \cos x$ (1. ábrát).

Ha a BA szakaszt A -n túl az egységgel meghosszabbítjuk, vagyis $AC = 1$, akkor az $OAC\Delta$ egyenlő szárú és így $\angle AOC = \angle ACO = \alpha$. Ha $\angle DOB = 90^\circ$, akkor $\angle DOC$, mint váltószög szintén egyenlő α -val, de akkor $2\alpha + x = \frac{\pi}{2}$ és így

$$\alpha = \frac{\pi}{4} - \frac{x}{2}.$$

Az ábrából közvetlenül leolvasható:

$$\operatorname{tg} \alpha = \operatorname{tg}\left(\frac{\pi}{4} - \frac{x}{2}\right) = \frac{OB}{BC} = \frac{OB}{AC + AB} = \frac{\cos x}{1 + \sin x}.$$

Kántor Sándor (Debrecen, Ref. g. III. o. t.)

Megjegyzés: Az ábra csak az I. negyedre szorítkozik, de könnyen általánosítható $x > \frac{\pi}{2}$ -re is.